

Asia: VN/9627/2026

Hallituksen esitys eduskunnalle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Taitotalo (AEL-Amiedu Oy) lausunto koskee hallituksen esityksestä vain työelämätoimikuntia.

Häiriötilanteita ja poikkeusoloja koskeva ehdotukset

Lausuntonne koskien häiriötilanteen määrittelyä

-

Lausuntonne koskien ehdotusta yksityisten koulutuksen järjestäjien varautumisvelvollisuudeksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta oppivelvollisten ensisijaisuudelle poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 45 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 52 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ylioppilastutkinnosta annetun lain uudeksi 4 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain uudeksi 18 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain 4 §:n muuttamisesta

-

Lausuntonne koskien ehdotusta tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain uudeksi 26 a §:ksi

-

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:ää koskevat muutokset

Lausuntonne koskien lain 8 §:ään ehdotettavia muutoksia

-

Ylioppilastutkinnosta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset

Lausuntonne koskien lain 5 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 21 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 22 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 24 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen työelämätoimikunnat

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen työelämätoimikuntia koskevia muutosehdotuksia

Taitotalo suhtautuu työelämätoimikuntien lakkauttamista koskevaan esitykseen kriittisesti esitetyssä muodossa. Ammatillisen koulutuksen keskeinen vahvuus on sen tiivis yhteys työelämään, missä työelämätoimikunnat ovat muodostaneet valtakunnallisen, toimialakohtaisen ja riippumattoman rakenteen tämän yhteyden varmistamiseksi.

Työelämälähtöisyyden heikkeneminen

Työelämätoimikunnat varmistavat valtakunnallisen ja systemaattisen vuoropuhelun työelämän kanssa. On riski, että työelämäyhteys hajautuu ja tutkintojen työelämälähtöisyys heikkenee. Pelkkä paikallinen yhteistyö ei korvaa toimialakohtaista ja valtakunnallista näkökulmaa. Ammatillisessa aikuiskoulutuksessa tämä on erityisen merkittävää, koska tutkintokoulutus rakentuu suoraan työelämän ajankohtaisiin ja lähitulevaisuuden osaamistarpeisiin.

Laadunvarmistuksen heikkeneminen

Työelämätoimikunnat tuovat ammatilliseen koulutusjärjestelmään riippumatonta ulkoista laadunvarmistusta. Työelämätoimikunnista luopuminen jättää laadun seurannan pitkälti koulutuksen järjestäjien itsearvioinnin varaan, mikä heikentää tutkinnoissa osoitetun osaamisen vertailtavuutta ja kehittämistä valtakunnallisesti.

Osaamisen arvioinnin laatu ja oikeusturva

Työelämätoimikunnilla on keskeinen rooli osaamisen arvioinnin laadun ja oikaisumenettelyn uskottavuuden varmistamisessa. Tehtävien siirtäminen viranomaiskeskeiseen malliin heikentää arvioinnin riippumattomuutta ja opiskelijoiden oikeusturvaa ilman alakohtaista työelämän asiantuntemusta.

Tutkintojen työelämävastaavuus

Muuttuvassa toimintaympäristössä työelämäyhteyden ja -yhteistyön merkitys korostuu ammatillisten tutkintojen kehittämisessä. Työelämätoimikunnat edustavat toimialakohtaista asiantuntemusta, joka tehtävänä on varmistaa tutkintojen sisältöjen ajantasaisuus ja vastaavuus työelämässä osaamistarpeisiin.

Korvaavan mallin puuttuminen

Esityksestä puuttuu selkeä ja konkreettinen kuvaus siitä, miten työelämätoimikuntien tehtävät, kuten laadunvarmistus, työelämävuoropuhelu ja arvioinnin oikaisumenettelyt toteutetaan jatkossa. Esityksen perusteluissa laadullisten vaikutusten arviointi on osin puutteellinen.

Ammatillisen koulutuksen laatu, työelämävastaavuus ja tutkintojärjestelmän uskottavuus edellyttävät vahvaa ja rakenteellista työelämäyhteyttä. Työelämätoimikuntien toimintaa voidaan uudistaa, mutta niiden keskeisiä tehtäviä ei tule poistaa ilman toimivaa korvaavaa ratkaisua.

Täsmennykset toisen asteen lukuvuosimaksuja koskeviin säännöksiin

Lausuntonne koskien lukiolain 34 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta annettuun lakiin ehdotettava muutos

Lausuntonne koskien lain 3 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Kyllönen Jouni
AEL-Amiedu Oy / Taitotalo